

Mottagare
Regionstyrelsen

Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2026

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att fördela 2026 års verksamhetsstöd till kulturorganisationer enligt förslag

Sammanfattning

För att kulturorganisationer med sin mångfald av olika verksamheter ska få en stabilitet över tid är Region Gotlands verksamhetsstöd viktiga. Inför 2026 års fördelning av stöd till kulturorganisationer har en indexuppräkningsmetod ägt rum på tre procent, motsvarande 188 292 kronor, vilket gör att det totalt finns 6 464 692 kronor att fördela. Inför 2026 har kulturlivet sökt stöd för 11 738 625 kronor. Fyrtiofem ansökningar har inkommit, varav sju nya sökande. Förslaget är att bevilja trettio verksamheter stöd och att ge femton verksamheter avslag. Årets verksamhetsstöd har utlysts och beretts utifrån det nya stödsystemet. Kriterierna tar avstamp i bland annat verksamhetens omfattning, potential att nå olika målgrupper, i vilken mån verksamheten bland annat är långsiktig, unik och har hög kvalitet. I beredningen har även gjorts en sammanvägd bedömning av stad och land och balans mellan konstområden.

Söktrycket inför 2026 liknar 2025. Redan i 2025 års fördelning frigjordes 500 000 kronor då Körsbärgsgården drog tillbaka ansökan, vilket möjliggjorde förstärkningar på andra aktörer inom framförallt konstområdet men även inom teaterområdet.

Inför 2026 fördelas verksamhetsstödet utifrån ett nytt stödsystem som medger förslag på treåriga stöd. Aktörer som tidigare haft treåriga avtal föreslås denna möjlighet, det vill säga Bungemuseet AB, Bergmancenter på Fårö och Medeltidsveckan. Även Kulturföreningen Roxy föreslås ett treårigt stöd.

Generella principer i årets fördelning är en uppräkningsmetod på tre procent, en särskild satsning på slöjd och form-området genom Textil Gotland och Gotlands läns hemslöjdsförening och på Bergmancenter på Fårö, för att säkerställa en stabil ekonomisk utveckling framåt.

Beredning och förslag på fördelning relaterar till ärende RS 2025/1824
Fördelning outnyttjade stöd 2025.

Ärendebeskrivning

Verksamhetsstöd till kulturorganisationer på Gotland syftar till att stärka kulturens infrastruktur och riktar sig till det fria kulturlivets aktörer utanför de regionala kulturinstitutionerna. Sökbara verksamhetsstöd har funnits sedan tidigt 2000-tal. För ett flertal av de sökande är ett stöd avgörande för att komma i fråga för andra stöd, exempelvis statliga. Många av kulturorganisationerna som erhåller verksamhetsstöd får därför ofta flera andra stöd. Organisationer med verksamhetsstöd bidrar till ett kulturliv med bredd och spets, är relevanta och representerar olika konstområden och kulturuttryck. Långt ifrån alla kulturaktörer på Gotland erhåller verksamhetsstöd. Många verksamheter drivs ideellt och bara under vissa delar av året. Ett första steg till verksamhetsstödet brukar vara att först söka och få beviljat ett arrangemangsstöd. Sedan ett par år tillbaka har stöden haft en procentuell uppräknings, ett sätt att värna om verksamheternas möjligheter att kunna följa de kostnadsökningar som sker i samhället.

Inför 2026 års fördelning har en procentuell uppräknings på tre procent beslutats.

Kriterier och bedömningsgrunder

Region Gotland främjar kulturlivet genom att, med beaktande av gällande mål, medvetet stödja verksamheter som tar ansvar för kulturlivet på Gotland och stärker Gotland som mötesplats.

Ansökningarna bedöms utifrån ett antal punkter:

- verksamhetens kvalitet och utvecklingsfokus
- verksamhetens omfattning och spridning över året
- i vilken utsträckning kommuninvånarna blir delaktiga
- om verksamheten förmedlar ett kulturarv eller är nyskapande
- om verksamheten bidrar till en mångfald av konstnärliga uttryck
- om verksamheten riktar sig till barn och unga
- om verksamheten bidrar till jämställdhet och hållbarhet
- var verksamheten geografiskt är placerad

2026 års verksamhetsstöd har utlysts och beretts baserat på det stödsystem som började gälla från och med november 2024.

Ekonomiska förutsättningar och ansökningsunderlag

Tillgängliga medel i fördelningen till kulturorganisationer 2026 är 6 464 692 kronor inklusive en uppräknings från 2025 på 188 292 kronor. Inför 2026 har kulturlivet sökt stöd för 11 738 625 kronor. Fyrtiofem ansökningar har inkommit, varav sju nya sökande.

Förslag till fördelning 2025

Förslaget innebär att trettio verksamheter inom olika konst- och kulturområden föreslås stöd för 2026 (se bilaga 1 och 2). Årets fördelning vilar

på att slöjd- och formområdet och filmområdet gynnas, samt att övriga verksamheter som tidigare år beviljats stöd räknas upp med tre procent.

Inför fördelningen 2026 kan det vara bra att påminnas om att det i samband med fördelningen 2025 gjordes höjningar av stöd till ett antal aktörer på grund av att Kårsbärgsgården inte fanns med bland ansökningarna. Cirka 500 000 kronor förstärkte aktörer inom konst- och teaterområdet som Baltic Art Center (höjning 68 000 kronor), Grafikgruppen (30 000 kr), Stuk/GKF (8 400 kronor) Konstfrämjandet i Slite (170 000 kronor), Hemse allmänna konstförening (50 000 kronor), Konstföreningen Apoteket på Roma kungsgård (39 000 kronor), Teatervagnen (50 000 kronor), Riksteatern Gotland (9 500 kronor), Balans i fokus/Vibrationsverket (71 000 kronor), Teater Unga Roma (13 000 kronor) och Kulturföreningen Roxy (61 700 kronor).

Den största förändringen i förslaget om årets fördelning är ett ökat stöd till Bergmancenter på Fårö. Verksamheten är en unik och profilbärande del av det gotländska kulturlivet. Inför 2026 har Barbro Osher Pro Suecia Foundation informerat om att stiftelsen kommer att avveckla sina stöd till kulturverksamheter i Sverige. Detta drabbar Bergmancenter som se senaste åren erhållit 350 000 kronor. Samtidigt pekar pågående filmutredning (Publiken i fokus SOU 2025:24) på nationell nivå att det svenska filmområdet behöver värnas och utvecklas.

I nästa steg föreslås en prioritering på det svaga området slöjd och form, mer specifikt för Textil Gotland och Gotlands läns hemslöjd som idag tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan och Gotlands museum möjliggör lokalen Hantverket i Visby som idag nära nog fyller veckans alla dagar med slöjd- och hantverksaktiviteter.

För att möjliggöra för aktörerna ovan föreslås att ett par av de aktörer som fick förstärkningar 2025 sänks något, som Kulturföreningen Roxy och Konstfrämjandet. Hemse allmänna konstförening som för första gången fick ett verksamhetsstöd 2025 föreslås istället få ett något lägre stöd ur fördelningen i ärende RS 2025/1824. Förslaget möjliggörs också av att Konstföreningen Apoteket inte sökt stöd för 2026 då verksamheten lagts ner.

Tabellen nedan visar vilka aktörer som föreslås förändringar av stödet inför 2026. Övriga aktörer föreslås antingen en treprocentig uppräknings eller avslag. För översiktligt förslag till fördelning, se bilaga 1 och för motiveringar till förslaget, se bilaga 2.

Verksamhetsstöd i tkr	2025 (beviljat)	2026 (förslag)
<i>Bergmancenter på Fårö</i>	424	525
<i>Baltic Art Center</i>	680	680
<i>Hemse allmänna konstförening</i>	50	0
<i>Konstfrämjandet Gotland</i>	170	125
<i>Kulturföreningen Roxy</i>	572	564
<i>Textil Gotland</i>	0	55

<i>Gotlands läns hemslöjdsförbund</i>	<i>0</i>	<i>55</i>
<i>Konstföreningen Apoteket</i>	<i>39</i>	<i>ej sökt</i>

En särskild fördelning av tillfälliga verksamhetsmedel föreslås genom årets outnyttjade driftsstöd för landsbygdernas lokaler samt stödet Pengar i påse baserade på ansökningarna till verksamhetsstödet. Se ärende RS 2025/1824.

Bedömning

En procentuell indexuppräknings på tre procent är viktig för att kompensera kulturlivet för de kostnadsökningar som sker i samhället. I övrigt bedöms föreslagna prioriteringar stärka slöjd och form-området och säkerställa en stabil utveckling för Bergmancenter på Fårö som riskerar att mista en viktig del av sin årliga finansiering.

Aktörer som föreslås få avslag och inte prioriteras bedöms ha kortare, mer begränsad verksamhetsperiod över året. De verkar inom starka områden som musik och kulturarv, där också fler verksamheter finns etablerade. De når inte alltid heller målgruppen barn och unga som också är extra prioriterad. Regionstyrelseförvaltningen vill betona att många aktörer som inte kunnat prioriteras i stödgivningen utgör en viktig del av kulturlivet och att ökade medel till fria aktörer bör fortsatt vara en prioriterad fråga framöver.

Ansökningarna har beretts utifrån riktlinjer och kriterier för verksamhetsstöd till kulturorganisationer samt utifrån nämndmålet med 10% ökning av kultur för barn och unga. I handläggningen har en sammanvägd bedömning av kriterierna gjorts, där avdelningschef, enhetschef och kulturutvecklare ingått. Samtliga regionala kulturutvecklare för konstområdena litteratur, teater, musik, dans, film, kulturarv, slöjd/form/design och konst har enskilt eller i grupp medverkat i bedömningen som sedan sammanställts och vägts in i detta förslag till beslut. Se bilaga 2 för samtliga motiveringar.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Stöd har utlyst, beretts och fördelningen är genomförd utifrån allmänna bestämmelser och gällande regler och riktlinjer för stöd till kulturverksamhet som gällt från och med 2024-11-01. Bedömningar sker även mot bakgrunden av årliga inskickade årsmöteshandlingar, regelbundna utvecklingssamtal och de ansökningar som ligger till grund för förslaget. Ett jäv har anmälts.

2. Ekonomiskt perspektiv

Fördelning görs inom budgetram med tre procents uppräknings.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att barnperspektivet har tagits hänsyn till i fördelningen. Se även ärende RS 2025/1824.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att fördelningen bidrar till ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

En god geografisk spridning av stöd till verksamheter på landsbygderna har tagits hänsyn till i fördelningen.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att fördelningen bidrar till ett klimat och miljöperspektiv.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Översikt förslag till fördelning

Bilaga 2 A till Ö Förslag till fördelning

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-17

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Angelica Andersson Fihn
Avdelningschef kultur och fritid

Skickas till

Samtliga sökande som beviljas stöd

Samtliga sökande vars ansökan avslagits

Samtliga kulturutvecklare för kännedom

Ytterligare information

Kan fås av handläggaren/kulturutvecklare: Madeleine Nilsson,
madeleine.nilsson01@gotland.se

0498-26 96 28/0737-65 82 62